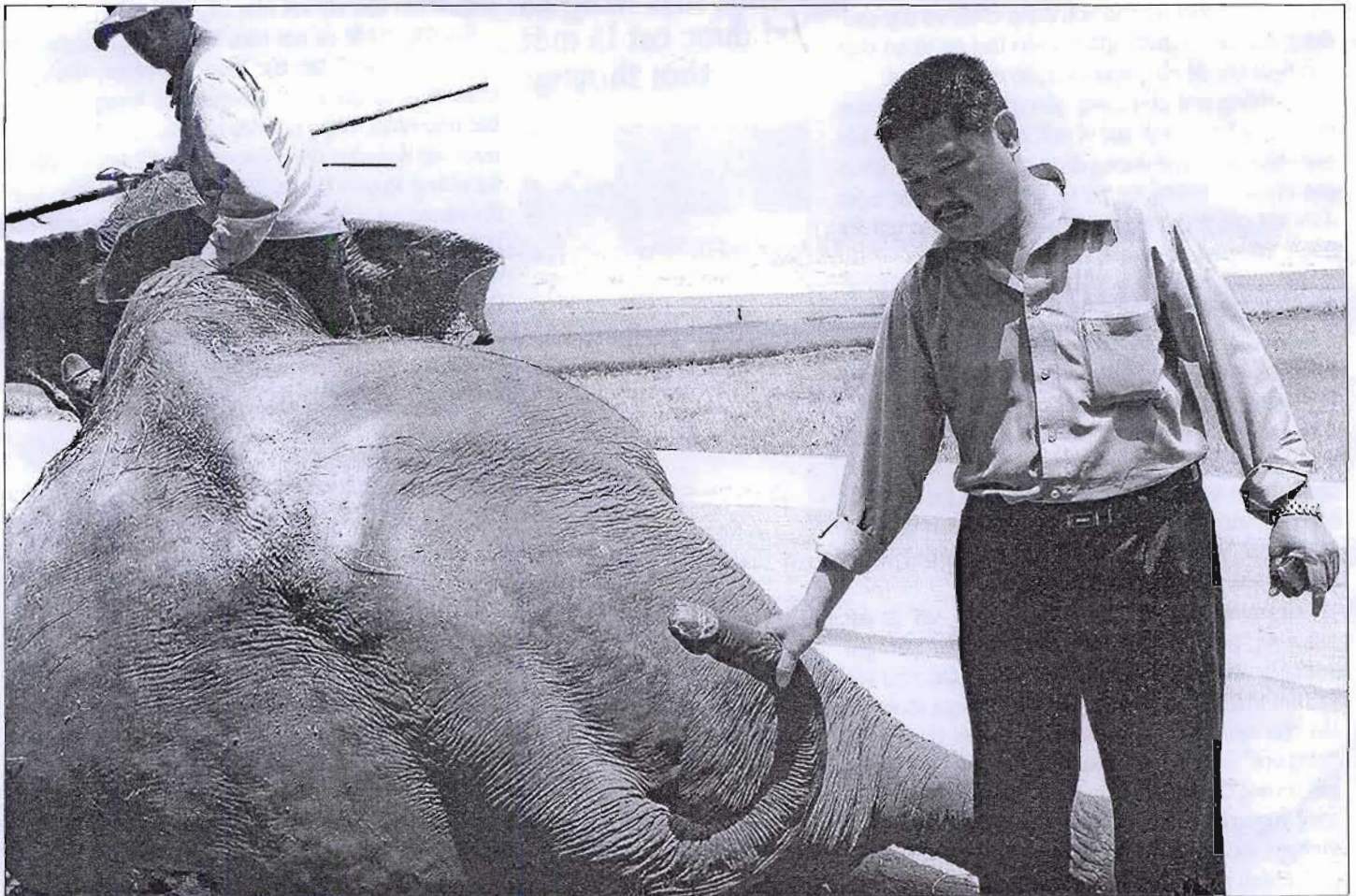

Thông tin về Thiên nhiên và Bảo tồn

Nguồn: *Tiền phong*

Số: 119 - 123 Ngày:

LÔNG ĐUÔI VOI ám ảnh

Hoàng Thiên Nga

Chủ voi Đàng Năng Long đau đớn vì chiếc đuôi đứt của voi H'Tuk

TRỞ VỀ SAU LỄ HỘI THÁNG BA, CÁC CHỦ VOI LẠI ĐỐI MẶT VỚI "VÍ MAO TẶC" (GIÁC CƯỚP LÔNG VOI) CHUYÊN RINH RÁP CHẶT ĐỨT ĐUÔI VOI. SỞ THÍCH CHƠI HÀNG ĐỘC NÔNG NÓI CỦA DU KHÁCH GẶP Ý ĐỒ TRỤC LỢI VOI ĐẾN CÙNG CỦA KẼ BẤT LƯƠNG ĐÃ GÂY RA THẢM CẢNH NÀY.

CƯỚP ĐUÔI VOI GIỮA ĐÊM RỪNG

Ngày đầu tháng tư, dùng chân giữa chặng từ Đắc Lắc sang Lâm Đồng để chụp ảnh sương khói thơ mộng hồ Lắk, chúng tôi ngạc nhiên thấy đàn voi phục vụ du lịch buồn bã ù rú đứng ven hồ. Con nào con nấy trụi sạch lông đuôi, thậm chí có con đuôi cụt ngắn, thương tích còn rí máu. Tôi chặn cánh nài voi đang tát bọt lấy nước cho voi tắm và ôm mía cho voi ăn hỏi thăm. Họ buồn rầu: Chủ voi mà không bỏ ăn bỏ ngủ chăm sóc cả tháng thì con H'Tuk đã chết rồi!

Ông chủ voi rầu rĩ ngồi gục đầu dưới cầu thang nhà sàn, lẳng lặng rút lá đơn chỉ chít 20 chữ ký gấp sẵn trong túi áo sơ mi đưa tôi xem.

Ký nấn nót đầu tiên dưới đơn là tên vợ chồng bà H'Ang Royam- Yo Chi Ur và ông Lê Văn Quyết - Yo Chi Tlau. Sau khi rời ghế Phó Chủ tịch UBND tỉnh, ông Quyết đưa cả gia đình rời thành phố về huyện Lắc lập Cty Lan Chi, nhận 300 ha đất trồng rừng và nuôi voi. Nhà Yo Chi có cặp voi mà họ đồng bào nào cũng mong ước: chàng 35 tuổi tên Y Thong Rạng may mắn sánh duyên cùng nàng H'Khun 40 tuổi, cả hai đều lành lặn sung sức, đuôi dài dày lông óng á, niềm hy vọng của tất cả những ai quan tâm đến khả năng sinh sản tự nhiên của voi nhà Tây Nguyên. Vậy mà...

Đêm 3-8-2008, voi H'Khun đang nghỉ ngơi trong đồi thông thôn Một, thị trấn Liên Sơn thì bị bọn gian chặt trộm, cướp mất đoạn chót đuôi dài gần nửa mét. Rạng sáng, chú nài lên thăm phát hiện con voi cái quần quại đau đớn, máu từ khâu đuôi cụt nham nhở vẫn phun như mưa, thấm đẫm cả khoảng sườn đồi. Vợ chồng Yo Chi nghe tin khẩn cấp gọi con nuôi Đàng Năng Long, ông chủ có nhiều voi và giàu kinh nghiệm gia truyền về chữa trị chăm sóc voi. Ông Long học tốc phòng xe máy lên đồi hơi há rửa sạch vết thương cho voi, dùng chiếc vớ dày sạch đựng đầy cây lá thuốc già nhuyễn làm ga rô bó chặt vào đuôi voi để cầm máu và ngăn nhiễm trùng.

Cả tháng trời ông Long gần gũi dỗ dành, chăm bẵm nâng Tượng kiệt sức vì mất máu nặng hơn 4 tấn qua chăm con. Thế nhưng đoạn đuôi đứt của H'Khun còn chưa se miệng thì đã xảy ra tiếp vụ chặt trộm đuôi voi của nhà Y Phong Sruê - tên thường gọi Ma Danh, cũng tại đồi thông thôn Một.

DÙ CHỈ MỘT CHÙM CŨNG KHÔNG THOÁT

Sau khi 2 chàng voi Y Trút, Béc Khăm oai dũng, tài nghệ vang danh lừng lẫy qua nhiều kỳ lễ hội đua voi Tây Nguyên lần lượt qua đời (Y Trút chết năm 2007 vì ăn cỏ nhiễm thuốc trừ sâu ven hồ Lắc, Béc Khăm chết năm 2008 vì hoảng sợ lồng chạy tê xuống vực sâu khi bọn lâm tặc cưa trộm thông đổ âm âm kinh động cả núi rừng quanh chỗ cột voi), đàn voi nhà đông nhất Việt Nam của gia đình ông Đàng Năng Long chỉ còn lại 5 con.

Như nhiều chú voi Tây Nguyên khác, với lũ voi nhà nuôi, ông luôn chọn đặt tên đẹp, âu yếm gọi chúng là "thằng" này "con" kia, tình cảm như với anh em thân thích. Thời hoàng kim của gia đình, có lần cha mẹ ông - đôi lái voi tài sắc nổi tiếng khắp "làng voi" Đông Nam Á - xuất khẩu 6 con voi, chở ra phi trường bằng xe GMC quay lưới sắt cửa Mỹ rồi cẩu từng Tượng lên chiếc máy bay bà già to sù sụ trực chỉ Philippines. Sau giải phóng, cha mẹ ông vẫn tiếp tục giúp Chính phủ đổi voi, mua voi làm quà ngoại giao, áp tải voi sang Đức, Cu Ba.

Một chiếc đuôi voi trưởng thành nguyên vẹn thường có tới hàng nghìn sợi lông to dài, mọc xoè ra như hình cánh quạt, rậm từ gốc cho tới tận ngọn đuôi. Trước nạn "vĩ mao tặc" chuyên nhổ lông voi, chặt đuôi voi ngày càng hoành hành dữ dội, nhiều chủ voi chỉ còn biết bảo vệ voi của mình bằng cách đành lòng... cắt sạch lông đuôi của chúng. Mỡ lông cắt ấy dành tặng bạn hoặc đem bán cho các tiệm kim hoàn thu bội tiền. Còn chiếc đuôi trụi lủi suốt ngày ngoe nguẩy kia phải chăm tới hai năm sau, những sợi lông to dày mới mọc dài trở lại.

Chỉ còn vài hôm nữa đoàn voi hành quân về phố thì bọn "vĩ mao tặc" ác độc lại ra tay! Nài voi lẫn chủ voi gục xuống ôm con H'Tuk đang kêu rống vì đau đớn, khúc đuôi cụt phun máu như mưa rào, bật khóc!

Truyền thuyết: ngày xưa, có đôi trai gái yêu nhau say đắm nhưng không lấy nhau được vì mâu thuẫn giữa hai làng, bèn cậy thần Nguach Nguai cứu giúp. Thần tặng cho một chiếc lông đuôi voi, dặn đi đâu cũng mang theo sẽ gặp nhiều may mắn. Đôi trẻ vâng lời, lần lượt vượt qua mọi trở ngại, được sống bên nhau tới đầu bạc răng long.

Thế nên dân gian mê tín thì cả tin lông đuôi voi là "bùa yêu" gắn bó chung thủy, có thể trừ tà khử độc, mang theo người sẽ luôn bình an, may mắn.

Giới thượng lưu quyền thế ở Tây Nguyên đã dùng lông đuôi voi bện thành những món quà đặc biệt tặng nhau. Hàng chục sợi lông lớn ở chót đuôi voi, bện được 1 chiếc vòng đeo tay. Gấp vài lần số lông đó đan thành chiếc vòng cổ đính mặt ngọc, hoặc nơ cài tóc kèm cây trâm chuốt bằng ngà voi. Nhưng những sợi ống mượt dẻo dai ấy có được do chủ voi lượm nhặt gom góp lông đuôi già rụng để dành, chứ không ai nhổ cắt, nhổ nhỏ thậm chí chặt cả đuôi voi, ứng xử tàn bạo với voi như bây giờ.

Giờ đây ở bất cứ nơi nào, chỉ cần vô Google, gõ "Lông đuôi voi" lập tức hiện lên nhan nhản mời chào đủ kiểu dáng kích cỡ các mặt trang sức vàng bạc như nhẫn, bông tai, dây chuyền có lông sợi lông đuôi voi ngay tại đồng bằng hoặc TP Hồ Chí Minh. Bà H'Ang Royam đau xót ước tính chùm lông đuôi lẫn nhiều sợi màu vàng màu bạc quý hiếm của con H'Khun đáng giá trên 60 triệu đồng, còn chùm lông đuôi dày rậm của con H'Tuk thì lên tới cả trăm triệu. Ông Long kể có nhiều du khách Đài Loan tìm vào buôn Jun, đề nghị chủ voi bán cho vài sợi lông đuôi nhỏ ngay từ con voi đang đứng đó, giá sáu trăm nghìn mỗi sợi. Tất nhiên chủ voi lắc đầu!

SINH VOI, SINH CỎ?

Bạn đời của cựu Phó Chủ tịch UBND tỉnh Đắk Lắk, bà H'Ang Royam than thốt:

- Chúng tôi đã nhiều lần đề nghị trên quan tâm tăng cường bảo vệ rừng phòng hộ quanh hồ Lắc để có chỗ thả voi, nhưng nay vùng rừng này đã bị phá gần hết. Không biết mai này lấy chỗ đâu cho voi sống voi ăn. Muốn voi no, đủ dinh dưỡng, hàng ngày đôi voi nhà tôi cần ăn dặm thêm hàng chục buồng chuối chín, mấy tạ khoai bắp bí đỏ, cà trâm thân cây chuối, cà tán cỏ lá đủ nhai suốt ngày đêm... Cho dù đã gắng tranh thủ một nhật rom rạ, kiếm le non chuối rừng, rai bắp xen trong rừng trồng, nếu không lấy lại từ nguồn kinh doanh khác đắp qua, lấy đâu mỗi ngày tiêu cả triệu đồng cho voi ăn và trả lương cho nài giữ voi?

Chúng tôi về huyện Buôn Đôn, cái nơi của nghề săn bắt thuần dưỡng voi, hỏi chuyện ông Voong Nhi K'sor, phó bí thư thường trực huyện ủy đồng thời là chủ con voi Bạc Khăm 40 tuổi.

Phó Bí thư kiêm chủ voi bày tỏ: Giới chủ voi chúng tôi tha thiết mong các ban ngành chức năng và truyền thông đại chúng tăng cường khuyến cáo người ta không nên tiếp tục mê tín lòng mua và sử dụng lông đuôi voi cũng như các bộ phận khác từ voi. ■

**Chỉ cần đứng
ngắm một quầy
hàng lưu niệm
nhỏ giữa lòng phố
Buôn Ma Thuột, ai
cũng biết từ xác
voi người ta có
thể chế thành hơn
chục mặt hàng xa
xỉ được coi là một
thời thượng!**

